

עאיריץ לזשע"ה

לעילוי נשמת ראש משפחתנו היקר הרב מאיר שמואל ב"ר אהרן הכהן כץ זצ"ל הכ"מ

גיליון מס' 30 ♦ עקב

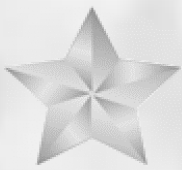
דברי חכמים

אם אמנם רצוני העז להצלחת הלומדים הצעירים בלימודם ירגישוני כשהדבר לנגד עיני מבלי משים, וכאילו אני רואה מן המפריעים העומדים על דרכם.

ואשר הסיבה העיקרית בסדר הלימוד שצריך זהירות יתרה לעשות את העיקר לעיקר, והוא העיון בבירור הכללים והפרטים בכל סוגיא שיהי' המשא ומתן שגור ושנון, לזכור את ה"לכאורה" ואת המסקנא, את ההלכות הודאות ואת אלה שנותנים מקום לדיון, ועיקר הזה דורש עמל ומלחמה פנימית נגד העצלות בשינון כמה פעמים אף בלי חידוש, ולחזור על אתר כמה פעמים ולדקדק בדברים שאין השכל נהנה מהם בתחלתן ואדרבה מכבידים עליו

אבל העמל זה הוא עמל התורה אשר כל סגולות לימוד התורה נאמר על עמלה, ואמנם אחר העמל נפתח שער אורה חדש אשר השכל מתענג ללא קץ

חזון איש אגרת ב

חכמתכם ובינתכם

סיפר הג"ר שרגא שטיינמן: בבחרותו נערך כינוס 'הכנס' הגדולה של אגו"י בירושלים וחפץ לנסוע לשם כשאר חבריו בישיבה. אבל היה צריך לכך את אישורו של אביו.

שאלו אביו: למה אתה רוצה לנסוע? השיב הבן את האמת: שעוד שנים רבות אוכל לספר כי השתתפתי במעמד חשוב זה עם גדולי הדור.

אמר לו הגרא"ל זצ"ל: אז תישאר בישיבה ותספר ברבות הימים כי בעוד כולם נסעו לכינוס אתה נשארת ללמוד...

הגות שאבעס'

כל המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון לעשות למען תחיון ורביבתם

כבר עמדו המפרשים במקום לבאר מה באה המצווה הזו ללמד אותנו, הלא כבר נאמר בתחילת הפרשה "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה" ומה בא הפסוק כאן להוסיף?

כל אדם חייב כמובן, לשמור על כל חלקי השו"ע, לכל פרטיהם ודקדוקיהם וכמובן שכל מצווה שאדם עושה גורמת לנחת רוח גדולה להשי"ת וכל עבירה שאדם עושה גורמת רח"ל לריחוק.

עם זאת, לכל אחד מאיתנו ישנה איזושהי שליחות ספציפית, עניין מסוים בעבודת השם שהוא צריך לתקן. כלומר, בנוסף לקיום התורה והמצוות יש לכל אחד מאיתנו נקודה מסוימת בה אנו צריכים להתמקד ולעמול כדי לתקנה, כי זוהי הנקודה שבשבילה בעיקר נשלחנו לעולם הזה בגלגול הנוכחי, כפי שכותב רבי צדוק הכהן מלובלין ב'צדקת הצדיק': "כי כל אחד נברא לתיקון איזה דבר פרטי אשר בו נתייחדה נפשו בפרט".

אז איך יודעים מהי השליחות הספציפית שלנו? התשובה לכך כתובה בספרי האר"י, שיש לבדוק לאיזו מצווה אנו הכי נמשכים, ועל איזו עבירה הכי קשה לנו להתגבר, המצווה שהכי נמשכים אליה – זה אומר שהנשמה צמאה לאותו הדבר, כי זה בדיוק מה שחסר לה, וזה מה שהיא בעיקר באה לתקן, והעבירה שהאדם הכי נמשך אליה, הפיתוי הכי גדול שיש לו, זה אומר שאת זה בעיקר בא האדם לתקן

כי היצר הרע מנסה להכשיל את האדם דווקא באותה עבירה ולמנוע ממנו לקיים את המצווה הספציפית הזו בהידור, כי הוא יודע שאת זה באת לתקן, ולכן דווקא שם הוא ינסה הכי הרבה להכשיל אותך

לכן, כמעט כל אדם יודע על עצמו, שישנם דברים בהם הוא מחליט להשתנות ולהתחזק ובס"ד הוא רואה שינויים משמעותיים די מהר והוא זוכה להתקרב יותר ויותר לקב"ה, אבל יש מקומות בהם הוא קם ונופל ושוב קם ונופל, והוא מרגיש ממש מיואש ומחסר סיכוי, כי כל פעם הוא מתקדם פסיעה קדימה ועשר פסיעות אחורה, וכאן מגלים לנו רבותינו את הסוד, דווקא במקומות בהם אתה קם ונופל בלי סוף, דווקא שם נמצא התיקון שלך, דווקא שם נמצאת הגאולה הפרטית שלך

ואולי, זה פן נוסף בדברי ה'פחד יצחק' במכתבו הידוע "החכם מכל אדם [שלמה המלך] אמר 'שבע יפול צדיק וקם'. והטפשים חושבים כי כונתו בדרך רבותא, אע"פ ששבע יפול צדיק מכל מקום הוא קם. אבל החכמים יודעים היטב שהכוונה היא שמהות הקימה של הצדיק היא דרך ה'שבע נפילות' שלו".

כי לקום ולהישאר עומד תמיד, לא זו הגדולה והגבורה, הגדולה והגדילה הם דווקא במבואות האפלות, דווקא בניסיונות החשוכים והלא מוצלחים, כי כל מטר שם הוא כמו קילומטר במקומות שאינם נקודת התיקון שלך

"כי אשב בחושך ד' אור לי", חשבתי פעם למה כתוב 'כי אשב', מה זה משנה אם אשב או אעמוד או אלך, העיקר שאחרי החושך בא האור? אבל אולי כתוב כאן שאם אני רק חולף בחושך, הולך, נעצר לרגע ומיד ממשיך, עדיין לא מובטח לי שאראה לאחרי מכן את האור ורק אם 'אשב בחושך', רק אחרי ששהיתי בחושך, נפלתי וקמתי ושוב נפלתי, רק אז מובטח לי שד' אור לי, כי אז אני מתקדם בגאולה הנפש שלי ומתקרב לד' באמת

כמובן, שכל זה אפשרי רק בתהליך בריא ונכון, מתוך ידיעה שד' לא רוצה חלילה להתעלל בי, אלא לגדל ולרומם אותי וכמו שאדם במכון כושר לא מתלונן למה נותנים לו להרים משקלות כ"כ כבדים ולא דפי נייר ושהוא בכלל לא מצליח להיזיז את המשקולות, כי הוא בא לחדר הכושר במטרה לפתח את גופו והוא מודע לכך שהקושי הפיזי הזה הוא הדרך לכך והוא גם מבין שהיום הוא לא מצליח להיזיז את המשקולות, אבל מחר יצליח קצת ואח"כ עוד קצת, עד שירים אותם בקלות יחסית, כך העולם הזה הוא חדר כושר לנפש והדרך היחידה לפתח את הנפש ולהשלים את תיקונה היא לעיתים רק ע"י קושי ועמל

ואולי ניתן לומר, שעל זה בא הפסוק לרמוז "כל המצווה אשר אנכי מצוך היום תשמרו לעשות", התחיל בלשון רבים וסיים בלשון יחיד (כפי שמדייק בבלי יקר), כי יש מצווה שהיא אשר אנכי מצוך, המצווה הזו כביכול מיוחדת עבורך, שם יש לך את התיקון שלך ולכן תשמור מאד לעשותה...

היה זה לפני כשלושים שנה, בבית משפחת קרלנשטיין בבני ברק. ראש המשפחה, הגאון רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל, סבל באותה עת ממחלה איומה בכליותיו, עד שהרופאים הכריעו כי אין מנוס מהשתלת כליה, ויפה שעה אחת קודם. אלא בארץ לא נמצאה כליה מתאימה לסוג דמו הנדיר, ולכן הוחלט לשולחו לניו יורק, שם יש סיכוי גבוה יותר למצוא כליה מתאימה, ואם ישנה שם וימתין יוכלו להזמינו ברגע הנכון, ולהשתיל בו את הכליה הנכספת.

נפרד רבי ראובן ממשפחתו ומילדיו בדמעות געגועים, וטס לארצות הברית, לשהות שאיש אינו יודע לאמוד את אורכה. ואכן, השהות הלכה והתארכה, ימים ושבעות חלפו, גם חודשים ואפילו שנה. בני המשפחה מתגעגעים ומייחלים לחזרתו, לבו יוצא אליהם, אך הוא תקוע בהמתנה לכליה... חלפה שנה, ועוד שנה, נערכה בר מצוה כשאבא מעבר לים, גם פסח וראש השנה, סוכות ופורים, כשאבא אינו. המחלה מכאיבה, הגעגועים צורבים, והוא עדיין ממתין לשיחה שתבשר על הכליה הנכספת...

נעבור שנתיים וחצי של המתנה מתישה וקשה, פנה אליו יהודי חשוב מעסקי הרפואה בניו יורק, הרב ברוך שמשון הברשטאם, והציע כי הרב יטוס לקליפורניה, אל בית החולים בסאן פרנסיסקו הענקית. 'יש שם מרכז רפואי ענק להשתלות, מגיעות לשם הרבה יותר כליות. שם יש סיכוי טוב יותר להשיג כליה תואמת', סבר הרב הברשטאם, ואף התנדב ללוותו בדרך.

לא נבקל הסכים רבי ראובן למסע הזה, די לו בגלותו הראשונה לניו יורק, ולמה לו להמשיך לתחנה הבאה. לבסוף נעתר להפצרות הרב הברשטאם שנטה לסיכויים הגבוהים יותר שם, והשניים יצאו לדרך. שדה התעופה הבינלאומי של סאן פרנסיסקו, קידם את פניהם ברוח לילית קרירה, הם ירדו מהמטוס אחרי טיסה ארוכה ומתישה, ומיהרו למלון שהזמינו מראש. כשהגיעו למלון השעון כבר הורה על השעה 3 לפנות בוקר, והם מיהרו לעלות על יצועם למנוחת לילה קצרה

אלא שבשעה 6:30 בבוקר, הופרה מנוחתם והופרעה שלוותם. שוטרים חמורי סבר דפקו על דלת חדרם, וביקשו לדעת את זהותם בדחיפות. הרב קרלנשטיין כלל לא הבין מה אמרו השוטרים, הוא רק הביט בהבעת פניו של הרב הברשטאם שנראה מודאג ומבלבל מאוד...

לבסוף, לאחר כמה דקות ביורו, ראה את הרב הברשטאם מתקשר דרך הטלפון המשטרתי, ומדבר שיחה ארוכה באנגלית - ממנה לא הבין אף מילה כמובן. הוא הבחין רק בפניו המחויירות והמסמיקות חליפות, בהלם שעל פניו, ובטונים הגבוהים והלחוצים בהם נוהלה השיחה. כשהסתיימה השיחה הארוכה, הקולנית והלחוצה, השיב הרב הברשטאם את הטלפון לשוטרים, שיווה לעצמו מראה נינוח, וזיכר את הרב קרלנשטיין לבוא עמו לבית החולים המקומי, לתור שנקבע להם.

הם מיהרו להגיע לבית החולים שם, והחלו בהליך הרישום להמתנה לכליה, בדיקות רפואיות ובדיקות התאמה. כל אותה עת הבחין הרב קרלנשטיין כי פניו של הרב הברשטאם אינן כתמול שלשום, ניכר כי דרמה של ממש עבר בשעת בוקר. הוא לא רצה להטריד יותר מדי, רק הציע: 'דאגה בלב איש ישיחנה, אולי תואיל לספר לי מה התרחש כי לא הבנתי מילה'...

הרב הברשטאם לא רצה לספר, אך לבסוף היה המשא כבר על לבו, והוא ניאות: 'בזמן בו שהינו במטוס, בין שמים לארץ, קיבלה רעייתי שיחת טלפון מבית החולים, ונאמר לה כי נמצאה הכליה המבוקשת, בשעה טובה ומוצלחת. כל הבדיקות מעלות כי הכליה תואמת, רק לבוא ולהיכנס להשתלה...'.

מאותו רגע, החלה רעייתי במסע לחצים מטורף, ניסתה לאתר אפילו את הקברניט בטיסה... אתה מבין, הכליה, הכליה שאנו מחכים לה שנתיים וחצי, הכליה שהרב ומשפחתו מחכים לה כל כך - היא נמצאה, ואנחנו מנותקים, מנותקים! הרב הברשטאם כמעט צווח: 'כאשר נחתנו, לא התקשרתי אליה כי לא רציתי להפריע את מנוחתה. אוי, לו הייתי מתקשר אז, אולי היינו מספיקים את הכליה האבודה... והרי היא כלל לא נחה - היתה עסוקה במרדף אחרינו!', הוא ספק כף אל כף באכזבה, ודמעות החלו לנשור מעיניו: 'והיא המשיכה להפוך את אמריקה, הפעילה עסקנים שהפעילו את המשטרה, במסע חוצה יבשת מברוקלין בניו יורק לסאן פרנסיסקו שבקליפורניה, הכל כדי להצליח לאתרנו ולהודיענו. ובזמן הזה אנחנו ישינים, ישינים, ישינים - כשהכליה מחכה לך, מחכה! - - !'

עד שהמודיעין מצא היכן אנו מתאכסנים, עד שניידת ראשונה הגיע אלינו, עד שאיתרו אותנו השוטרים - חלף זמן רב ויקר מאוד, מאוד, מאוד... כאן פרץ הרב הברשטאם בבכי: 'השעות חלפו, ובית החולים העביר את הכליה לאדם אחר. מישהו אחר זכה בכליה, והרב נותר ברשימת המתנה - - !'

הוא בקושי הצליח לדבר, הוא נרגש והתפתל והתבלבל ובכה בבי מצמרר כשסיכם: 'אחרי שנתיים וחצי ניתנה הזדמנות פז לגאול את הרב מייסוריו, אחרי שנתיים וחצי נפתח הפתח להשבת הרב בריא ושמח לבני משפחתו, וההזדמנות הזו הוחמצה, הוחמצה! מי יודע מתי תהיה ההזדמנות הבאה, מי יודע מתי תזדמן לנו עוד כליה תואמת עבור הרב, מי יודע כמה כאב וצער עוד יעברו עלינו עד הכליה הבאה!' סיים בהתייפחות כואבת.

לרגע השתררה שתיקה. שתיקה שקטה אך רועמת. ואז הגיב הרב קרלנשטיין במילים הבאות: 'הרב הברשטאם, מה לך מצטער כל כך? הבה נצא בריקוד של הודאה לקדוש ברוך הוא, מסבב כל הסיבות, שהציל אותי! תודה לבורא עולם על חסדו הגדול, תודה להשם על הנסיון הזה! מכל הלב ובשמחה עצומה אני מודה לבורא עולם על הרעה, כי אני בטוח בו שגם זו לטובה - הרי הוא סיבב כך שאחרי שנתיים וחצי של המתנה אהיה בין העננים מנותק קשר בדיוק בשעה היעודה - היש חסד הבורא שקוף וברור מזה?'

וכהרף עין, השתוממו כל אורחי בית החולים הענקי בסאן פרנסיסקו, לראות יהודי של צורה, עומד ומרקד בחצר בית החולים, כאילו קיבל עתה את הבשורה הטובה בחייהם! לצידו עומד הרב הברשטאם, מבלבל לרגע, מתקשה להבין את פרץ השמחה, אך רבי ראובן עומד ומעודדו לרקוד עמו, מוחה כף אך כף ומשורר הודאה לבורא עולם, ולא נחה דעתו עד שהתקשר לרעייתי בארץ, וקבע את אותו יום ליום שמחה והודאה לד'.

שלושה חודשים חלפו מאז, ואכן, לבסוף נמצאה הכליה המתאימה בסאן פרנסיסקו, והושתלה בגופו של רבי ראובן שזכה בחיים חדשים למשך יותר משלושים שנה. בתקופת ההמתנה להשתלה התברר, כי הכליות שנתרמו באותו יום בניו יורק היו מזהמות, ושני המושתלים לא שרדו את ההשתלה, כך שנפשו של רבי ראובן היתה לו לשלל והוא ניצל ממוות בטוח. אך הוא לא היה זקוק לידיעה הזו, כדי לשורר ולהודות על חסד הבורא, שהוביל לכך שהחמיץ את הכליה לה המתין זמן רב. 'אולי המחשב גרס שהכליה מתאימה לי', נהג לומר בבדיחות, 'אבל בורא עולם סבר אחרת, אחרת! הוא סיבב את כל הנדודים לסאן פרנסיסקו כדי למנוע ממני להכניס לגופי כליה שאינה מיועדת לי, איזה חסד נפלא!'

סיפור מטלטל זה, שסופר בימי השבעה לפטירת הגאון רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל, אין כמוותו כדי להורות ולעורר: כשאדם יודע שכל קושי העובר עליו - מאיים ומפחיד ככל שיהיה - מסתיר בחובו חסד ה' חבוי, בתוכו טמונה מתנה מבורא עולם, קל לו יותר להודות על הקשיים הללו, ולצלוח אותם בהצלחה כבירה, כי ההודאה תגלה את החסד ה' הנסתר, ותביא את הישועה הגלויה!

אין כאלוקינו... מי כאלוקינו... נודה לאלוקינו...ברוך אלוקינו...אתה הוא אלוקינו...

צריך להבין, הרי אמרנו שאין עוד אלוה כאלוקינו, הודינו לו, ברכנו את שמו הגדול

מדוע חוזרים בסוף ואומרים 'אתה הוא אלוקינו'?

אולי, אחרי שמדברים על גדלות ד', שאין אלוה כמוהו ומברכים ומודים לו, חייבים לזכור ולהזכיר שהקב"ה הגדול הזה לא יושב אי שם בשמיים ומנותק מאיתנו יושבי הארץ, אלא 'אתה' הוא אלוקינו, 'אתה' לשון נוכח, אתה איתנו בקשר תמידי וקרוב ואנחנו מחוייבים לקשר הזה בחיוב מלא, של קיום כל תר"ג המצוות בכל פרטיהם ודיקדוקיהם

שונה הלכות

מעשה במשפחה שסגרו שכירות דירה לבין הזמנים עם משפחה חרדית מצפת ושילמו מקדמה ואז עלה בדעת אבי המשפחה שהרי יש אנשים שוכרים שמשכירים את הדירה ללא ידיעת הבעלים,

האם יש להם חיוב לברר עם המשכיר האם הבעלים מסכים?

ומה יהיה הדין בימינו שנהוג לכתוב סעיף בחוזה השכירות, שלא ישכיר השוכר את הבית לאחרים, האם במקרה שהשוכר לנופש יודע שלא הוסיפו תנאי זה בהסכם השכירות עם הבעלים יש אומדנא שמותר להשכיר גם בלי לבקש רשות מפורש מהבעלים?

ומה יהיה הדין כשאין לשוכר לנופש מידע אם המשכיר הוא בעל הדירה או שוכר?

הערות והארות וכן בקשות לקבלת העלון באימייל ניתן לשלוח לצורך זאב כץ
gmail.com@8404494